

Migratie-expert
Hein de Haas
legt uit

HOE MIGRATIE

SAMENGEVAT IN
WOORD & BEELD
DOOR BLIJSTIFT

LKAAL
Centrum voor democratie Rotterdam

Hoe Migratie Echt Werkt - Samengevat in woord en beeld

is gemaakt in opdracht van LOKAAL - Centrum voor Democratie in Rotterdam

Gebaseerd op het boek:

Hoe Migratie Echt Werkt. Het ware verhaal over migratie aan de hand van 22 mythen
door Hein de Haas (Spectrum 2023).

Bewerking en illustraties:

Blijstift / Erik van Tuijn

Dit beeldverhaal kwam tot stand met medewerking van:

Hein de Haas, Tabasum Westra van Til van de Universiteit van Amsterdam, Willemijn de Koning,
Sharida Noormohamed en Martin van Loon.

www.lokaal.org/
www.heindehaas.org/
www.blijstift.nl

©2025 Blijstift. Deze uitgave is gelicenseerd onder CC BY-NC-ND 4.0.

Om een kopie van de licentie te bekijken, ga naar:
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Hein de Haas

HOE MIGRATIE ECHT WERKT

SAMENGEVAT IN WOORD EN BEELD
VOOR **LOKAAL** CENTRUM VOOR DEMOCRATIE R'DAM
DOOR BLIJSTIFT

WANNEER BEN JE EEN ASIELZOEKER?

WANNEER BEN JE ECONOMISCH MIGRANT?

Alle mensen zoeken naar kansen om hun leven te verbeteren.

Ze zoeken vaak:

- Een (betere) baan
- Een manier om voor hun familie te zorgen
- Een opleiding
- Zelfontplooiing

Het overgrote deel van deze mensen kiest

BEWUST voor migratie. Het is zelden 'n **WANHOOPSDAAD**

ook niet als er schulden voor gemaakt worden.

WIE MIGREERT WAARHEEN?

VAN EEN **LAGE LONENLAND** (€) NAAR EEN **MIDDEN LONENLAND**

Als je heel arm bent, heb je weinig kansen.

Je weet misschien niet eens dat er een 'grote buitenwereld' is... Je hebt het te druk met overleven.

Als het iets beter gaat, dan stuur je je kinderen naar 'DE STAD'.

Dan kunnen ze extra geld mee naar huis nemen voor de familie.

...maar ze ontdekken ook meer over de wereld

(€€) VAN EEN **MIDDEN LONENLAND** (€€) NAAR EEN **HOGE LONENLAND**

Ik migreer als ik een concrete kans zie op:

- PASSEND WERK
- EEN STUDIE
- ZELFONTPLOOIING

LOCATIE

Zo help ik mezelf en mijn familie!

VAARDIGHEID

VACATURE

Hier is veel werk dat de inwoners niet meer willen doen. Het is zwaar, gevaarlijk en meestal slechtbetaald.

Maar wij verdienen er zoveel mee als thuis! **5 tot 10x**

WELK WERK KOMEN ZE DOEN?

Zo'n **90%** van alle migranten is dus **ECONOMISCH** of gezinsmigrant en **GEEN ASIELZOEKER**
WAT DRIJFT HEN?

MIGRATIE VOLGT DE ECONOMIE

Als de economie in je land krimpt, dan stijgt de werkloosheid...

Als de economie groeit...

Je hebt er weinig invloed op...

Landen met **HOGE LONEN** en grote economische groei trekken onvermijdelijk migranten aan, want er is veel & (relatief) goedbetaald werk.

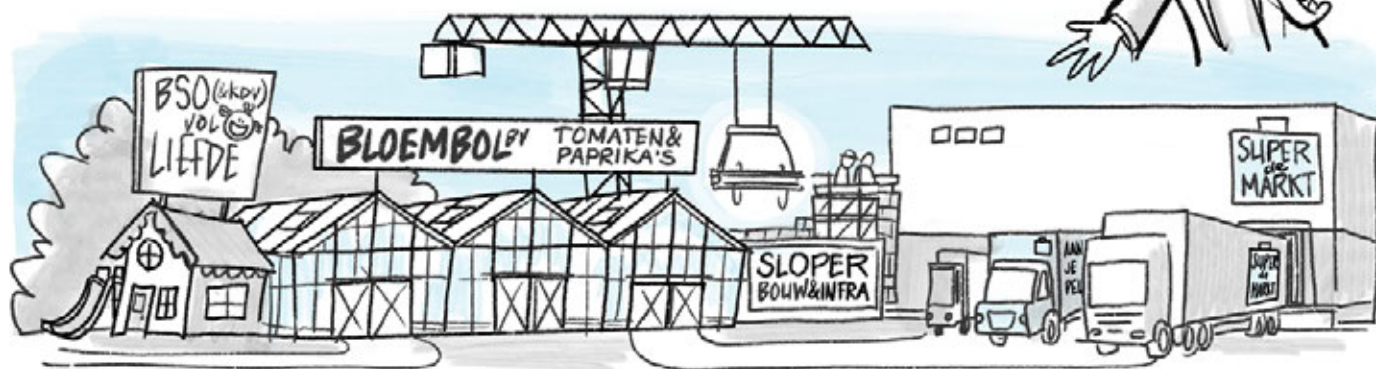
Het is **MISLEIDEND** om te zeggen dat migranten **BANEN STELEN**.

Migranten vullen meestal de vacatures die overblijven, maar waarvan het werk toch gedaan moet worden...

Als het goed gaat met onze economie, dan hebben we ook veel van die banen. En vergeet niet: **Veel bedrijven staan te springen om werknemers.**

Zo erg zelfs dat ze internationaal actief naar ze op zoek gaan...

DE MEESTE MIGRANTEN KOMEN DUS LEGAAL!

Ze starten ook eigen bedrijven waar wij weer inkopen doen.

... en migranten zijn zelf ook consumenten. De markt groeit!

Omdat we veel handen tekort komen in de zorg, werken ook daar steeds vaker migranten.

Hmm! Vanavond baklava als toetje!

Simpel gezegd: Als er méér migranten komen, dan **LIJKT** het alsof we dezelfde taart met meer mensen moeten delen...

...Maar in werkelijkheid wordt de taart groter. Meer voor iedereen!

WAAROM MIGRATIE DE VERGRIJZING NIET OPLOST

1 Nou... om te beginnen hebben we dan **heeeeeeeel** veel migranten nodig

Wel **10x** zoveel!

De VN rekende het uit voor Duitsland in het jaar 2000

Maar in Duitsland neemt de vergrijzing snel toe.

Om dat op te vangen, zouden **3.4 MILJOEN** migranten per jaar nodig zijn!

Er waren **458.000** migranten per jaar nodig om het aantal werkenden **GELEK TE HOUDEN**

2 Er is **GEEN** duidelijk verband tussen **MIGRATIE** en **BEVOLKINGSGROEI**

We denken vaak dat landen met **HOGE GEBORTECIJFERS** veel **MIGRATIE** veroorzaken

In de armste landen worden wel de meeste kinderen geboren, maar ze hebben niet de middelen om te migreren...

Ondertussen is er in Oost Europa **EMIGRATIE + VERGRIJZING** terwijl Japan en Zuid Korea veel **VERGRIJZING** maar **LAGE IMMIGRATIE** hebben. Er zit geen lijn in!

3 De **CONCURRENTIE** op de markt voor **ARBEIDSMIGRATIE** neemt toe.

Er komen steeds meer **MIDDEN- & HOGE LONENLANDEN** bij...

in al die landen **DAALT** het geboortecijfer

maar tegelijkertijd **STIJGT** de vraag naar arbeiders!

REISBURO
ARBEIDSMIGRATIE

Dus migranten hebben steeds meer keuze!

ONDERMIJNT MIGRATIE DE VERZORGINGSSTAAT?

Goede vraag!

Als ik al het bestaande onderzoek naast elkaar leg... dan hebben de positieve en negatieve effecten elkaar ongeveer op...

Dus al met al is het **EFFECT** van migranten op onze verzorgingsstaat **HEEL KLEIN**.

Omdat de meeste migranten hier komen om te werken, **Vallen de kosten voor bijstand en uitkeringen erg mee.**

Onderwijs kost het meest!

WAAROM?

Omdat Nederlandse regeringen al tientallen jaren eigen **HUIZEN BEZIT** stimuleren

Ze privatiseerden de sociale huur, subsidies verdwenen en de huurdersbescherming werd uitgekleed.

We hebben een **'BETAALBARE HUIZEN TEKORT'** ipv een 'asielzoekers-pikken-onze-huizen-crisis'

En voor wede **"ILLEGALE" MIGRANTEN** de schuld geven...

Zij maken **NAUWELIJKS GEBRUIK** van onze sociale voorzieningen, maar betalen er **WEL** aan mee!

MIGRANTEN die ergens zijn **ZONDER (GELDIGE) DOCUMENTEN** hebben veel te verliezen. Ze willen niet opvallen en zijn daardoor vaak **GEZAGSGETROUW**

Ook de 1^e generatie (legale) migranten houden zich netjes aan de regels. Zij willen graag blijven.

Hun leven staat in het teken van investeren. Ze **WERKEN & LEREN** hard!

INTEGRATIE en SEGREGATIE

...is de mate waarin nieuwkomers zich aanpassen aan de maatschappelijke regels en mores van hun nieuwe verblijfplaats.

...is de mate waarin groepen mensen op basis van status, afkomst of cultuur afgezonderd leven van andere groepen.

Je zou kunnen zeggen dat dit SEGREGATIE is. Maar het is ook een **SOCIAAL VANGNET**. Nieuwkomers ontvangen er hulp van hun eigen groep.

De belangrijkste manier om integratie te helpen is om migranten **DE KANS EN DE RUIMTE TE GEVEN** om te doen waar ze voor zijn gekomen:

WERKEN!

BZZZZZ

WERKEN!

Dan werkt de omgeving waarin ze starten als een **EMANCIPATIEMACHINE**

De sociale en economische mobiliteit binnen de eigen groep zorgt er voor dat migranten in **2 GENERATIES** geïntegreerd zijn.

En heel belangrijk: **HOE MINDER DISCRIMINATIE** Hoe beter het werkt.

Integratie gaat uiteindelijk over de wederzijdse acceptatie van de ander als **VOLWAARDIG BURGER**. Het is een wederzijdse inspanningsplicht

Uiteindelijk integreert iedereen. Het is alleen de vraag **HOE?** Als we ze te weinig kansen geven...

...dan vergroten we het risico op

NEERWAARTSE ASSIMILATIE*

* moeilijk woord voor 'aanpassing'

Als dat gebeurt, dan zoeken met name 2^e en 3^e generatie migranten naar 'alternatieve' manieren om 'erbij te horen' en te stijgen op de sociaal-economische ladder.

... En zo veranderen de wijken waar ze wonen van 'emancipatiemachines' in achterstandswijken.

MIGRATIE IS GEEN CULTUURPROBLEEM

Het lijkt een etnisch/cultureel probleem, maar het gaat om kansen en ongelijkheid. Veel migranten wonen in wijken met lage inkomens omdat ze weinig kansen krijgen om eruit te komen.

Samen met hun "witte" buurtgenoten raken ze vast in een **ARMOEDEFLUK**, een mix van armoede, langdurige werkloosheid, niet weten hoe ze op kunnen klimmen.. en de slechte stadsplanning in hun wijk.

Het gevolg? Rijk en arm leven steeds meer gescheiden van elkaar. Ende **VILLAWIJK** is het **MEEST GESEGREGEERD** van alle soorten wijken!

Je kunt het debat over segregatie daarom **NIET LOS ZIEN VAN EEN BREDER GESPREK OVER ONGELIJKHEID**

Waar is mijn baan heen?!

IS IMMIGRATIE GOED VOOR IEDEREEN?

EEN GOEDE EN TERECHTE VRAAG.

Zoals we zagen profiteren we in het algemeen allemaal van migratie. Maar als je beter kijkt zie je dat de

LASTEN & LUSTEN

ongelijk verdeeld zijn. De **RIJKE** profiteren er als huizenbezitters, ondernemers en aandeelhouders niet alleen het meest van, ze wettelen ook een hoop van de negatieve gevolgen af op de minderbedeelden.

Ik ben laat vanavond! Eerst golfen met de wethouder en daarna ben ik naar de aandeelhoudersvergadering van ons vastgoedbedrijf!

Tijd om eens te kijken naar wat de politiek hier mee doet...

Waarom moet dat AZC hier?

Ik kan geen woonruimte vinden!

Ik voel me niet veilig op straat!

Ik herken me 'ouwe wijk' nie meer!

HET POLITIEKE TRILEMMA* DE INVLOED VAN DE POLITIEK OP MIGRATIE.

Politici die wel 'simpele' oplossingen zien, negeren de realiteit **EN GEBRUIKEN ASIEL ALS AFLEIDINGS-MANOEUVER***.

Maar...
Als je de realiteit ontkent, kun je geen effectief beleid maken.

...Maar dat heeft grote gevolgen voor de samenleving. We zullen samen een belangrijke vraag moeten beantwoorden:

IN WAT VOOR MAATSCHAPPIJ WILLEN WE LEVEN?

...en wie zorgt er voor mijn demente vader?

...en wie past er op mijn kind terwijl ik werk?

..en wie haalt ons vuilnis op?

..en waar haal ik mijn personeel vandaan?

MIGRATIEPROPAGANDA FRAMING & POLARISATIE

We hebben kennis en feiten nodig om hier samen uit te komen. Wetenschappers kunnen helpen. Zij zijn voor ons dieper in de materie gedoken

Politici laten ons graag in **VOOR** of **TEGEN** denken. Maar als je naar hun beleid van de laatste 30 jaar kijkt, dan zie je dat **RECHTS** en **LINKS** in de praktijk **HETZELFDE BELEID** voerden...

In werkelijkheid zijn er veel **MEER MENSEN BEREID** om met elkaar in gesprek te gaan dan politici en media denken

Uit opinie onderzoek blijkt dat de meeste mensen best **NUCHTER** en **GENUANCEERD** naar migratie kijken.

Over **MEDIA** gesproken...

Ons Standpunt is altijd geweest dat gras **BLAUW** is!!

De media kunnen ons helpen door **NIET MEETE GAAN IN DE FRAMING** van politici en meer **KRITISCHE VRAGEN** te stellen.

Blauw? Hoe komt u daarbij? En vorige week stemde u nog voor **GRÖEN GRAS**! Waarom is uw standpunt veranderd?

Politiek en media, maar ook hulpverleners, focussen vaak op de meest **DRAMATISCHE** verhalen.

Die zijn helaas vaak **WAAR** en **GRUWELIJK**

Toch is het belangrijk om je te beseffen dat ze ook een **EENZIDIG BEELD** geven over migratie.

— dus zet de bril die je krijgt aangereikt ook eens af.

MIGRATIE. ACTUEEL. URGENT. EN EEN MIJNENVELD...

GEEN PANIEK!

Hein de Haas, hoogleraar en (mede)directeur van het *International Migration Institute*, schreef alles wat hij weet over migratie op in zijn boek **HOE MIGRATIE ECHT WERKT** (Spectrum 2023).

In een kloeke vijfhonderd pagina's ontmantelt hij alle fabeltjesfuiken (van alle politieke kleuren), die van het publieke debat zo'n mijnenveld maken.

WAT ZEG JE? 'Je bent er nog niet aan toe gekomen'?
'....Het ligt nog op je nachtkastje'?

Gelukkig voor jou is er nu deze samenvatting in stripvorm.
Sla dit boekje open en je weet binnen een kwartier hoe de vork in de steel zit.

